

parcele 8 v istem smislu, dopušča naj se tožitelj k dopolnilni prisegi, „da je kos a-b-c-d vedno užival skupno, to je kot pripadek parcele 8.“ „Mutatis mutandis“ je formulovati dopolnilno prisego pri publicijanskem dokazovanju.

Vemo, prerekalo se nam bode, da je takšno dokazovanje brez temelja v zakonu, ali to ni res. Izvenredno to dokazovanje o obsežnosti parcel je pravi izrodek one disharmonije, ki smo jo označili začetkom svojega spisa, nendaravni je efekt, ker je v našem pravu združeno načelo tabularnega prava z načeli rimskega immobilijarnega prava. „Tabula“ dokazuje pri nas v obče le pravico in v sedanjem stanju še sestavnost glavnih zemljejknjižnih skupin, ne pa obsega posamnim objektom. Zatorej ostal je poslednji dokaz osamljen in odločen od prava samega.

Živa je pa potreba v praksi, da se olajša dokaz lastninski, da se ne pogreznemo zopet v labirint srednjeveškega pravdanja. Da bi zakon izgovoril bil praktično stavek: „domneva se, da mapa kaže pravi obseg parcelam“ („praesumptio juris“), ne bi nam trebalo posiljenih teorij, da olajšamo lastninsko pravdanje in ob jednem zaprečimo kričeče zlo, ki bi se rodilo, ako bi mapa kot zemljejknjižno privilegovan vpis zabranila proti dobrovernemu lastniku protidokaz, da je mapa realno napačna.

Umevno je, da tudi v naši teoriji mapa pridržuje procesualno dokazno svojo moč le pod pogojem, če ni očitno napačna in da je geometrično pravilna, to je, ako ne kaže takih tehničnih napak v stalnih točkah, da se v prirodo niti prenesti ne da, kar se dostikrat pripeti, in na kar je pri izvidu zvedencev posebno paziti, naj se klanjamo tej ali oni teoriji.

Ponavljamo: Zemljejknjižna mapa lahko služi kot procesualno dokazilo, ne pa načeloma kot zemljejknjižni dokaz.

—r.

Posojilnice in zakon z dne 27. decembra 1880 (drž. zak. št. 151).

Znano je, da se posojilnice obdačujejo nekaj po zakonu z dne 27. decembra 1880, nekaj pa po dohodarinskem patentu z dne 29. oktobra 1849 (drž. zak. št. 439). Dohodarina po patentu

odmerjena je dokaj višja. Zakon z dne 27. decembra 1880 je izjemen zakon; po njem se je dohodarina za posojilnice pogojno znižala, in to le za posojilnice, katere so samostalne in posojila dajejo samo zadružnikom svojim. Prvi pogoj je izpolnjen pri vseh slovenskih posojilnicah, vsaka je samostalna, nijedna ni oddelek drugega obstoječega denarnega zavoda, n. pr. hranilnice, nijedna ne dobiva svojih denarnih sredstev od drugih zavodov. Drugega pogoja pa ne nahajamo pri vseh naših posojilnicah. Tu ne zadoščuje, da posojilnica dejanski posojila daje le svojim udom, nego ta omejenost mora biti izrecno določena tudi v pravilih. In to točko pravil je zvrševati strogo. Davčno oblastvo ima vselej pravico, da preiskuje po svojem izvestitelji (davčnem nadzorniku), dovoljuje li posojilnica v resnici in dejanski posojila le svojim zadružnikom.

Posojilnico, katera je ženi samoposestnici in nezadružnici dovolila in izplačala posojilo, obdačili so takoj po občnem patentu, akoprem bil je mož posojilnici zadružnik in je kot porok in plačnik podpisal dotično dolžno pismo svoje žene. Posojilnicam, pri katerih so dolžna pisma bila tako sestavljena, da sta neud-porok in soud-dolžnik ob jednom potrdila sprejem posojila (valute), ni se priznalo obdačevanje po izjemnem zakonu. Treba je torej, da zadružnik-izposojevalec za sebe potrjuje sprejem posojila ter da je neud-porok le zavezan dotični dolg eventualno plačati. Posojilnici se ni ravnati pri iztirjevanji posojil po § 1347 obč. drž. zak., sicer je izjemno obdačevanje za njo pri kraji.

To vse po načelu § 1. omenjenega zakona z dne 27. decembra 1880. l. In ko bi si posojilnica v teku leta predrugačila svoja pravila z ozirom na ta načela, moči jo je po smislu navedenega zakona obdačiti še le počenši s prihodnjim davčnim letom. Ako pa zadruga spada pod § 1. tega zakona, računati je podlogo za odmero njene dohodarine izključivo le po določenih tega zakona. Ta določila so tako jasna in razumna, da jim je vsaka posebna tolmačba nepotrebna.

Da tu pa tam plačuje katera posojilnica preveč dohodarine, krivi so le načelniki, neveščaki v davčnih rečeh. Kedor noče umeti, da n. pr. nagrade, ki se delijo načelništvu kot takemu po procentih čistega dobička, ne spadajo pod točko c) §-a 2. II. tega zakona, da je svote, izdane za novi inventar smatrati davku

podvrženimi, da sosebno izkazane obresti od rezerve za izgube niso obdačenja proste svote, da se zneski čistega dobička, o katerih občni zbor ni storil nikakega sklepa, po zakonu všttevajo k davku podvrženim, temu je svetovati, da si zakon natančneje pregleda. Vselej so nam pa nerazumne računске bilance, v katerih se všttevajo nagrade in svote lanskega dobička, ako se v letu kasneje izplačajo, k razhodkom tega leta, jednakih svot pa ni najti med toletnimi dohodki bilance.

K. Lubec.

Iz sodno-zdravniške prakse.

Piše med. dr. Fran Zupanc.

(Dalje.)

Najbližnji vzrok smrti.

Ni vsikdar lahko določiti najbližnjega vzroka smrti, namreč vzroka, za katerim je pojedinec po poškodbi najprej umrl; dostikrat, osobito tedaj, ako smrt ni nastopila toliko vsled materialnih (tvarnih) prememb ustrojev, za življenje važnih, kolikor vsled motenih funkcij, za življenje važnih, — teh motenj pa anatomicno šestokrat ni moči spoznati —, treba se, določujoč najbližnje vzroke, ozirati na posledke raztelesbe, a treba tudi v čislih imeti drugotne poizvedbe in tako, opirajoč se na patologične in fizijologične izkušnje, izvesti iz svojstva dotične poškodbe najbližnje vzroke smrti.

Najbližnje vzroke smrti po poškodbah razvrščujemo lahko v prvotne ali neposredne in v drugotne ali posredne vzroke.

Prvotni vzroki so:

a) Če je uničen ali hudo poškodovan jeden ustroj ali več jih, ki so za življenje neobhodno potrebni n. pr. možgani, hrbtenjača,¹⁾ pluča i. t. d.

¹⁾ *Rückenmark.*